EIROPAS KOPIENU KOMISIJA

Briselē, 5.9.2008
COM(2008) 535 galīgā redakcija

2008/0172 (COD)

Priekšlikums

EIROPAS PARLAMENTA UN PADOMES DIREKTĪVA

par pesticīdu lietošanas mašīnām, un ar ko groza 2006. gada 17. maija Direktīvu 2006/42/EK par mašīnām

(iesniegusi Komisija)

PASKAIDROJUMA RAKSTS

1. PRIEKŠLIKUMA KONTEKSTS

Priekšlikuma pamatojums un mērķi

Eiropas Parlaments un Padome lēmumā, ar ko nosaka Sesto Kopienas vides rīcības programmu[1], atzina, ka jāturpina samazināt pesticīdu ietekmi uz cilvēku veselību un vidi. Pirmajā posmā šis mērķis attiecas uz augu aizsardzības līdzekļiem. Mērķis ir panākt pesticīdu ilgspējīgāku lietošanu, samazinot risku cilvēku veselībai un videi, kas rodas no to izmantošanas, atbilstoši vajadzīgajai kultūru aizsardzībai. Šim mērķim paredzētā pieeja ietvēra attiecīgā tiesiskā regulējuma pilnīgu ieviešanu un atbilstīgu pārskatīšanu, un tematiskās stratēģijas par pesticīdu ilgspējīgu lietošanu izveidi. Kopš tā laika Eiropas Komisija ir pieņēmusi stratēģiju (turpmāk "tematiskā stratēģija")[2] un ir iesniegusi priekšlikumu Eiropas Parlamenta un Padomes direktīvai, ar kuru nosaka Kopienas rīcības pamatprincipus, lai risinātu tās īstenošanas galvenos likumdošanas aspektus (turpmāk "pamatdirektīva")[3].

Tematiskajā stratēģijā noteikti pieci galvenie mērķi:

- samazināt ar pesticīdu lietošanu saistītos riskus veselībai un videi;
- uzlabot pesticīdu lietošanas un izplatīšanas kontroles pasākumus;
- aizstāt visbīstamākos pesticīdus ar drošākām alternatīvām;
- veicināt zemkopību, kurā būtiski samazināta pesticīdu lietošana, vai arī tos nelieto;
- izveidot caurskatāmu sistēmu, kas ļautu darīt zināmus panākumus stratēģijas mērķu īstenošanā, kā arī uzraudzīt paveikto.

Attiecībā uz iepriekš sarakstā minētajiem mērķiem un jo īpaši pesticīdu lietošanas iekārtām pamatdirektīvas priekšlikums ievieš prasības dalībvalstīm izveidot sistēmu izmantojamo iekārtu regulārai apkopei un inspekcijai. Taču, lai izpildītu tiesību aktu prasības attiecībā uz iekārtām, ir nepieciešami papildu pasākumi, lai izveidotu vides aizsardzības prasības, kas jāizpilda jaunajām pesticīdu lietošanas iekārtām, lai tās laistu tirgū un nodotu ekspluatācijā.

Tematiskajā stratēģijā un pamatdirektīvas priekšlikuma preambulā un paskaidrojuma rakstā Komisija apņēmās ar atsevišķu priekšlikumu ieviest vajadzīgās vides aizsardzības prasības jaunām pesticīdu lietošanas iekārtām. Tādēļ Komisija tagad

---

1 Eiropas Parlamenta un Padomes 2002. gada 22. jūlija Lēmums Nr. 1600/2002/EK, ar ko nosaka Sesto Kopienas vides rīcības programmu (OV L 242, 10.9.2002., 1. –15. lpp.).

2 COM(2006) 372, galīgā redakcija - Komisijas paziņojums Padomei, Eiropas Parlamentam, Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejai un Reģionu Komitejai - Tematiska stratēģija par pesticīdu ilgtspējīgu lietošanu, kas pieejama http://ec.europa.eu/environment/ppps/pdf/com_2006_0372.pdf.

3 COM(2006) 373, galīgā redakcija - Priekšlikums Eiropas Parlamenta un Padomes direktīva, ar kuru nosaka Kopienas pamatprincipus pesticīdu ilgtspējīgas lietošanas nodrošināšanai, kas pieejams http://ec.europa.eu/environment/ppps/pdf/com_2006_0373.pdf.

4 Eiropas Parlamenta un Padomes 2006. gada 17. maija Direktīva 2006/42/EK par mašīnām, un ar kuru groza Direktīvu 95/16/EK (pārstrādāta redakcija) (OV L 157, 9.6.2006, 24.-86. lpp.).

iesniedz priekšlikumu direktīvai, ar kuru groza Eiropas Parlamenta un Padomes 2006. gada 17. maija Direktīvu 2006/42/EK par mašīnām (turpmāk "direktīva par mašīnām")[4].

Vispārīgais konteksts

Labi projektētām, konstruētām un apkoptām pesticīdu lietošanas mašīnām ir liela nozīme, lai novērstu kaitīgo iedarbību uz cilvēku veselību (jo īpaši tas attiecas uz mašīnas operatoru) un vidi. Šā priekšlikuma mērķis ir nodrošināt, ka jaunās pesticīdu lietošanas mašīnas nerada nevajadzīgu kaitējumu videi. Šim mērķim priekšlikums ievieš papildu būtiskas vides aizsardzības prasības, kas jaunajām pesticīdu lietošanas mašīnām jāizpilda, lai tās laistu tirgū un/vai nodotu ekspluatācijā Kopienā. Prasību saskaņošana šādām mašīnām ir priekšnoteikums, lai nodrošinātu augstus aizsardzības standartus, vienlaikus nodrošinot šādu ražojumu brīvu apriti Kopienā.

Spēkā esošie noteikumi priekšlikuma jomā

Direktīvā par mašīnām 98/37/EK noteiktas būtiskās prasības attiecībā uz veselības aizsardzību un drošību prasības, kas jāievēro, lai nodrošinātu tādu mašīnu brīvu apriti Kopienā, kuras laistas Kopienas tirgū, un procedūras, lai novērtētu atbilstību šīm prasībām. Direktīva 98/37/EK tiks atcelta ar Direktīvu 2006/42/EK, ko piemēros no 2009. gada 29. decembra. Direktīva par mašīnām attiecas uz pesticīdu lietošanas mašīnām saistībā ar šādu mašīnu lietotāju un citu personu, kas pakļautas riskam tās darbības rezultātā, veselības aizsardzību un drošību. Direktīvā par mašīnām vides aizsardzības prasības pašlaik nav ietvertas. Taču vairākas dalībvalstis ir ieviesušas valsts noteikumus, ar ko nosaka pesticīdu lietošanas iekārtu vides aizsardzības prasības. Turklāt šajā jomā ir pieņemti trīs Eiropas standarti.

Atbilstība pārējiem ES politikas virzieniem un mērķiem

Priekšlikums pilnībā atbilst mērķiem, kas noteikti Sestajā Kopienas vides rīcības programmā, Eiropas Savienības ilgtspējīgas attīstības stratēģijā, Lisabonas stratēģijā un tematiskajā stratēģijā par pesticīdu ilgspējīgu lietošanu. Turklāt priekšlikums veicina citu politiku īstenošanu, jo īpaši darbinieku un patērētāju veselības aizsardzības un drošības uzlabošanu. Priekšlikums ir saskaņā arī ar iestāžu nolīgumu par tiesību aktu labāku izstrādi.

2. APSPRIEŠANĀS AR IEINTERESĒTAJĀM PERSONĀM UN IETEKMES NOVĒRTĒJUMS

Apspriešanās ar ieinteresētajām personām

Apspriešanās metodes, galvenās mērķnozares un vispārīgs respondentu raksturojums

Lai visām ieinteresētajām personām dotu iespēju sniegt ieguldījumu tematiskās stratēģijas izstrādē, Komisija organizēja plašu apspriešanos, kurā iesaistīja Eiropas iestādes, dalībvalstis un citas ieinteresētās personas. Tajā bija četri apspriešanās posmi,

un apspriešanās minimālie standarti tika pilnībā ievēroti.

Komisija 2002. gada jūlijā pieņēma paziņojumu "Virzība uz tematisku stratēģiju par pesticīdu ilgtspējīgu izmantošanu"[5], kurā iekļauts iespējamo pasākumu saraksts tematiskās stratēģijas īpašo mērķu īstenošanai. Paziņojumu iesniedza Eiropas Parlamentam, Padomei un Ekonomikas un sociālo lietu komitejai, un to publicēja internetā apspriešanai ar plašu sabiedrību. Šīs apspriešanas laikā saņemtas vairāk nekā 150 atbildes. Turklāt Komisija 2002. gada novembrī organizēja ieinteresēto personu konferenci, kurā piedalījās vairāk nekā 200 pārstāvji no visām attiecīgo ieinteresēto personu grupām, tostarp pesticīdu ražotāju, lauksaimnieku organizāciju, valsts iestāžu, patērētāju un vides organizāciju pārstāvji.

Komisija 2004. gadā pasūtīja pētījumu par tematiskās stratēģijas likumdošanas aspektu ietekmi neatkarīgam ekspertam (*BiPRO*). Šo pētījumu izstrādāja, pamatojoties uz dalībvalstu (22 atbildēja) un galveno ieinteresēto personu aptaujām un intervijām. Pētījumā līdzdarbojās sekoja līdzi starpdienestu grupa, kurā piedalījās visi iesaistītie ģenerāldirektorāti, un tās gala ziņojums publicēts Kopienas tīmekļa vietnē (turpmāk "*BiPRO* ziņojums")[6]. 28 organizācijas iesniedza komentārus par pētījumu[7].

Beidzamā interaktīvā apspriešanās par politiskās stratēģijas veidošanu notika no 2005. gada 17. marta līdz 12 maijam. Tās pamatā bija iepriekšējo apspriešanos ar ieinteresētajām personām rezultāti, un tā ieskicēja galvenos pasākumus, kas iekļaujami tematiskajā stratēģijā. Komisija saņēma 1767 atbildes no sabiedrības un ieinteresētajām personām.

Atbilžu kopsavilkums un tas, kā tās ņemtas vērā

Sīkāks kopsavilkums par apspriešanās procesu un tā iznākumu ir iekļauts Komisijas dienestu darba dokumentā par tematiskās stratēģijas par pesticīdu ilgtspējīgu lietošanu ietekmes novērtējumu (turpmāk "ietekmes novērtējums")[8]. Padomes secinājumu, Parlamenta rezolūcijas, Ekonomikas un sociālo lietu komitejas atzinuma, kā arī sabiedrības atbilžu kopsavilkums ir sniegts ietekmes novērtējuma 1. pielikumā. Visi komentāri ir pieejami arī internetā[9]. Atbildes, kas saņemtas beidzamajā interaktīvajā apspriešanā par politiskās stratēģijas veidošanu, ir apkopotas ietekmes novērtējuma 2. pielikumā[10].

Ekspertu atzinumu pieprasīšana un izmantošana

---

5 COM(2002) 349 pieejams http://europa.eu.int/comm/environment/ppps/1st_step_com.htm.

6 "Tādu īpašo pasākumu ekonomiskās ietekmes novērtējums, kuri iekļauti tematiskajā stratēģijā par pesticīdu ilgtspējīgu lietošanu", nobeiguma ziņojums, 2004. gada oktobris, *Beratungsgesellschaft für integrierte Problemlösungen* (BiPRO), pieejams http://ec.europa.eu/environment/ppps/pdf/bipro_ppp_final_report.pdf.

7 Tie ir pieejami http://ec.europa.eu/environment/ppps/2nd_step_react.htm.

8 SEC(2006) 894 – Komisijas dienestu darba dokuments par tematiskās stratēģijas par pesticīdu ilgtspējīgu lietošanu ietekmes novērtējumu pieejams http://ec.europa.eu/environment/ppps/pdf/sec_2006_0894.pdf.

9 Visus komentārus skatīt http://ec.europa.eu/environment/ppps/1st_step_consul.htm. Dokumenti un ziņojumi par konsultācijām ar ieinteresētajām personām pieejami http://ec.europa.eu/environment/ppps/1st_step_conf.htm.

10 Rezultāti ir pieejami arī internetā http://ec.europa.eu/environment/ppps/pdf/stats_consult.pdf.

Zinātnes nozares un specializācijas jomas

Lauksaimniecība, augu aizsardzība, mašīnbūve un tehnoloģijas (pesticīdu lietošanas iekārtas, īpaši smidzinātāji un ar tiem saistītās iekārtas), izsmidzināšana no gaisa, analīze par ietekmi uz ekonomiku, sociālo jomu un vidi.

Izmantotās metodes

Ekspertu atzinumu pieprasīšanā un izmantošanā izmantotās metodes ietvēra divpusējas apspriešanās ar ieinteresētajām personām, sanāksmju organizēšanu, dalību konferencēs un pētījuma pasūtīšanu neatkarīgajam konsultantam.

Galvenās organizācijas un eksperti, no kuriem pieprasīja atzinumus

Starp galvenajām organizācijām, no kurām pieprasīja atzinumu, minamas dalībvalstu iestādes, pesticīdu ražotāji, pesticīdu lietošanas iekārtu ražotāji, lauksaimnieku organizācijas, akadēmiskās aprindas, Eiropas Standartizācijas komiteja (*CEN*) un vides organizācijas.

Saņemto un izmantoto atzinumu kopsavilkums

Attiecībā uz jaunām pesticīdu lietošanas mašīnām apspriešanā apstiprināts, ka ir nepieciešams noteikt tādas vides aizsardzības prasības jaunām pesticīdu lietošanas mašīnām, kurām tām jāatbilst pirms laišanas tirgū un/vai nodošanas ekspluatācijā.

Ekspertu atzinumu publiskošanai izmantotie līdzekļi

Ekspertu atzinums darīts pieejams internetā[11].

Ietekmes novērtējums

– Priekšlikums grozījumiem direktīvā par mašīnām (2006/42/EK) par pesticīdu lietošanas mašīnām pamatojas uz *BiPRO* ziņojumu un likumdošanas priekšlikumu, kas pamatojas uz tematisko stratēģiju, ietekmes novērtējumu.

Aplūkotie politiskie risinājumi

Politiskie risinājumi attiecībā uz pesticīdu lietošanas iekārtām ir aplūkoti ietekmes novērtējuma 4.1.2. iedaļā "Lietošanas iekārtu kontroles un sertifikācijas standarti". Ietekmes novērtējumā jēdziens "kontrole" attiecas uz pesticīdu lietošanas iekārtu apkopi un periodisku inspekciju, uz ko attiecas pamatdirektīvā ierosinātie pasākumi. Jēdziens "sertifikācija" attiecas uz jaunu pesticīdu lietošanas iekārtu projektēšanu, konstruēšanu un atbilstības novērtējumu, uz ko attiecas šis priekšlikums. Attiecībā uz jaunu pesticīdu lietošanas iekārtu sertifikāciju ietekmes novērtējumā aplūkoti šādi politiskie risinājumi:

– Kopienas līmenī rīcību neveic (ietekmes novērtējumā tas ir 5. risinājums)[12];

---

11 Skatīt http://europa.eu.int/comm/environment/ppps/2nd_step_tech.htm.

12 Skatīt 8. piezīmi, 38. lpp.

– brīvprātīgas sertifikācijas sistēmas ieviešana (ietekmes novērtējumā tas ir 6. risinājums)[13];

– uzlikt dalībvalstīm par pienākumu izveidot obligātu sertifikācijas sistēmu valsts līmenī (ietekmes novērtējumā tas ir 1. risinājums)[14];

– ieviest jaunu lietošanas iekārtu obligātu sertifikācijas sistēmu Kopienas līmenī (ietekmes novērtējumā tas ir 2. risinājums, pirmā daļa)[15].

Ietekmes novērtējumā secināts, kā tas izklāstīts dokumenta 6.2.2. iedaļā un tabulās 6-45 un 6-46[16], ka jaunu pesticīdu lietošanas iekārtu obligātas sertificēšanas ieviešana Kopienas līmenī ir vienīgais risinājums, ar ko var sasniegt tematiskajā stratēģijā izvirzītos mērķus attiecībā uz vides un cilvēku veselības aizsardzību. Izmantojot citus politiskos risinājumus, valstu noteikumi joprojām būs atšķirīgi, kas rada šķēršļus preču brīvai apritei Kopienā (skatīt 3. iedaļu „subsidiaritātes princips").

Iespējamā ietekme

BiPRO ziņojumā ir aplūkota iespējamā ietekme, ko radītu prasību ieviešana jaunām pesticīdu lietošanas iekārtām, tās laižot tirgū[17]. Gaidāms, ka šo prasību saskaņošana ES mērogā kopumā paaugstinās jaunu mašīnu standartus attiecībā uz vides aizsardzību. Līdz ar to varētu palielināties pesticīdu lietošanas iekārtu ražotāju vidējās ražošanas izmaksas. Iespējamā izmaksu palielināšanās būs nevienmērīga, jo daudzi ražotāji jau izgatavo mašīnas, kas ir apmierinošā līmenī, lai atbilstu dažās dalībvalstīs spēkā esošiem noteikumiem vai sertifikācijas sistēmām, turpretim citiem ražotājiem būs būtiski jāpaaugstina ražojumu standarti. Attiecībā uz šiem pēdējiem vides aizsardzības prasību saskaņošanai Kopienas līmenī būs tāda priekšrocība, ka tā iekšējā tirgū nodrošinās godīgu konkurenci.

Ražotāju, kuriem būs jāatjaunina savas iekārtas, atbilstības izmaksu iespējamo palielināšanos var iedalīt divās daļās: vienreizēji izdevumi projekta un aprīkojuma pielāgošanai un ražošanas izmaksas, piemēram, papildus vai sarežģītāku kontroles iekārtu un sistēmu iebūvēšanai. Šīs izmaksas nevar precīzi noteikt, jo ražotāji parasti neizšķir izmaksu faktorus, kas saistīti ar juridiskām izmaksām, no izmaksu faktoriem, kas saistīti ar regulāru projektu atjauninašanu, lai tie atbilstu tirgus prasībām pēc uzlabojumiem, kā arī citām klientu prasībām. Taču izmaksas, kas varētu rasties ražotājiem, kuriem būtiski jāuzlabo ražojuma standarti, iespējams, nāksies segt lietotājiem, maksājot augstāku cenu, ciktāl to atļauj tirgus noteikumi.

Ietekmes novērtējumā, pieņemot, ka smidzinātāja vidējais ekspluatācijas laiks ir 12 līdz

---

13 Skatīt 8. piezīmi, 38. lpp.

14 Skatīt 8. piezīmi, 37. lpp.

15 Skatīt 8. piezīmi, 37. lpp.

16 Skatīt 8. piezīmi, 143. līdz 146. lpp.

17 Skatīt 6. piezīmi, jo īpaši, 4.5. iedaļa (72. līdz 74. lpp.), Ietekmes: 10. iedaļa (218. līdz 258. lpp.).

18 Skatīt 8. piezīmi, jo īpaši, Politiskie risinājumi (4.1.2. iedaļa 37. lpp), Ietekmes (6.1.2. iedaļa, 90. līdz 98. lpp), Risinājumu salīdzinājums (6.2.2. iedaļa, 143. līdz 146. lpp) un Saņemtie komentāri (9.10. iedaļa, 197. līdz 198. lpp.).

15 gadi, aplēsts, ka Kopienā gadā iegādājas aptuveni 125 000-250 000 jaunu smidzinātāju. Tā kā smidzinātāji, kas atbilst jaunajām vides aizsardzības prasībām, ir efektīvāki, iespējams, tie patērēs mazāk pesticīdu un samazinās pesticīdu zaudējumus maisīšanas, uzpildes, smidzināšanas un tīrīšanas laikā. Tā rezultātā radušos pesticīdu lietošanas vidējo samazinājumu ir grūti aprēķināt, taču tas noteikti lietotājiem radīs ietaupījumus, kas varētu kompensēt atsevišķu smidzināšanas iekārtu iespējamo cenu pieaugumu. Taču pesticīdu lietošanas samazināšana var radīt zaudējumus pesticīdu ražotāju apgrozījumā, kas savukārt varētu radīt darbavietu zudumu.

Ilgtermiņā gaidāms, ka vides aizsardzības prasību ieviešanai jaunām pesticīdu lietošanas mašīnām būs pozitīva ietekme uz cilvēku veselību un vidi, jo paredzams, ka samazināsies pakļaušana pesticīdu ietekmei un pazeminināsies kaitīgā ietekme uz cilvēku veselību un vidi šīs iedarbības dēļ[18].

3. PRIEKŠLIKUMA JURIDISKIE ASPEKTI

Ierosināto pasākumu kopsavilkums

Ar šo priekšlikumu ievieš jaunas vides aizsardzības prasības jaunu pesticīdu lietošanas mašīnu laišanai tirgū un/vai nodošanai ekspluatācijā EEZ. Šīs papildu būtiskās prasības ir obligātas prasības, kas paredzētas, lai nodrošinātu, ka ražojumi nerada nevajadzīgu kaitējumu videi.

Juridiskais pamats

Priekšlikuma grozīt direktīvu par mašīnām juridiskais pamats ir EK līguma 95. pants, kurā noteikti iekšējā tirgus izveides principi. Direktīva par mašīnām nodrošina brīvu apriti tās darbības jomā ietvertajām mašīnām, kas atbilst direktīvā noteiktajām būtiskajām veselības aizsardzības un drošības prasībām, un atbilstības novērtējuma procedūrām.

Subsidiaritātes princips

Subsidiaritātes principu piemēro, ciktāl priekšlikums nav Kopienas ekskluzīvā kompetencē.

Dalībvalstis nevar pilnībā sasniegt priekšlikuma mērķus šādu iemeslu dēļ.

Dažas dalībvalstis attiecībā uz pesticīdu lietošanas iekārtām jau ir ieviesušas obligātas vides aizsardzības prasības un atbilstības novērtējuma procedūras. Citas dalībvalstis ir paziņojušas, ka šajā jomā tiek veikta noteikumu izstrāde. Ja vides prasības pesticīdu lietošanas mašīnām noteiks ar brīvprātīgām sertifikācijas sistēmām vai dalībvalstu valsts līmeņa sertifikācijas sistēmām, tupinās pastāvēt atšķirīgi valstu noteikumi un procedūras ar līdzīgu mērķi, vai arī to skaits palielināsies. Tas radīs nepamatotas izmaksas rūpniecības nozarei un šķēršļus preču brīvai apritei Kopienā.

Kopienas rīcība nodrošinās priekšlikuma mērķu labāku sasniegšanu šādu iemeslu dēļ.

Vides aizsardzības prasību un atbilstības novērtējuma procedūru saskaņošana Kopienas līmenī ir vienīgais veids, kā īstenot vides aizsardzības mērķi, vienlaikus visā Kopienā

nodrošinot vienādu aizsardzības līmeni, godīgu ražotāju konkurenci un preču brīvu apriti iekšējā tirgū.

Tādējādi priekšlikums atbilst subsidiaritātes principam.

Proporcionalitātes princips

Šis priekšlikums nepārsniedz to, kas ir nepieciešams, lai sasniegtu mērķi, un tādēļ ir saskaņā ar proporcionalitātes principu, kā noteikts Līguma 5. pantā.

Priekšlikums attiecas vienīgi uz būtiskajām prasībām, kurām jāatbilst pesticīdu lietošanas mašīnām pirms tās laiž tirgū un/vai nodod ekspluatācijā, turpretim Eiropas standartizācijas organizācijas atbild par tehnisko standartu izstrādi, kuros sniegta detalizēta specifikācija, lai ražotāji varētu atbilst šīm prasībām. Šo saskaņoto standartu piemērošana ir brīvprātīga, taču minētie standarti nodrošina atbilstību būtiskajām prasībām, uz kuriem tie attiecas.

Kopienas un valstu iestāžu administratīvais slogs ir līdz minimumam samazināts, direktīvā par mašīnām iekļaujot vides aizsardzības prasības pesticīdu lietošanas mašīnām, kā tas ir ierosināts. Dalībvalstīm būs vienreizējs administratīvais slogs, kas saistīts ar grozītās direktīvas iekļaušanu valsts tiesību aktos. Taču, kad grozījumi būs ieviesti, dalībvalstu un Kopienas administratīvais slogs, ko rada jauno vides prasību pārvalde un izpilde (tirgus uzraudzība, administratīvā sadarbība, Mašīnu komitejas un darba grupas organizēšana un dalība tajā, standartu pārvalde utt.), paliks būtībā nemainīgs salīdzinājumā ar administratīvo slogu, kas saistīts ar direktīvas par mašīnām kopumā pārvaldi un izpildi.

Atbilstībai ierosinātajām jaunajām prasībām, kas noteiktas direktīvā par mašīnām, būs arī priekšrocība samazināt pesticīdu lietošanas mašīnu ražotāju administratīvo slogu. Ražotāja tehniskā dokumentācija būs jāatjaunina, taču jaunā EK atbilstības deklarācija, kas jāpievieno katrai mašīnai, attieksies arī uz jaunajām vides aizsardzības prasībām, vienīgi būs jāpievieno atsauce uz attiecīgajiem piemērotajiem saskaņotajiem standartiem. Iespējamo izmaksu pieaugumu saistībā ar jauno saskaņoto prasību ieviešanu kompensē nesaskaņošanas rezultātā radušos un nākotnē radīto izmaksu samazināšanās, t.i., projektēšanas un ražošanas izmaksas un administratīvais slogs, kas rodas ražotājam, piemērojot aizvien vairāk dalībvalstīs spēkā esošos dažādos valstu noteikumus un procedūras.

Juridisko instrumentu izvēle

Ierosinātais juridiskais instruments: direktīva.

Direktīva par mašīnām jau attiecas uz jaunām pesticīdu lietošanas mašīnām attiecībā uz operatoru un citu apdraudējumam pakļauto personu veselības aizsardzību un drošību. No labāka regulējuma viedokļa uzskatāms, ka visas prasības, kas piemērojamas kādai ražojuma kategorijai, ir vēlams noteikt vienā tiesību aktā, tādējādi izvairoties no prasībām, kas savstarpēji pārklājas vai ir pretrunīgas, un nodrošinot vienu atbilstības novērtējuma procedūru. Tādēļ ierosināts vides aizsardzības prasības jaunām pesticīdu lietošanas mašīnām iekļaut direktīvā par mašīnām, pieņemot grozījumu direktīvu.

Tādējādi priekšlikums ir saskaņā ar iestāžu nolīgumu par tiesību aktu labāku izstrādi.

4. IETEKME UZ BUDŽETU

Priekšlikums neietekmē Kopienas budžetu.

5. PAPILDU INFORMĀCIJA

Atbilstības tabula

Dalībvalstīm jāpaziņo Komisijai valsts noteikumi, ar kuriem transponē direktīvu, kā arī jāiesniedz minēto noteikumu un šīs direktīvas atbilstības tabula.

Eiropas Ekonomikas zona

Ar priekšlikumu ierosinātais tiesību akts ir par jautājumu, kas skar Eiropas Ekonomikas zonu, tāpēc tas jāattiecina uz EEZ.

Sīkāks priekšlikuma skaidrojums

Priekšlikuma preambulā ir trīs apsvērumi. Pirmajos divos apsvērumos sniegts priekšlikuma pamats un mērķis. Trešajā apsvērumā skaidrots, kāpēc direktīvas par mašīnām mērķus ierosināts papildināt ar vides aizsardzību. Šajā apsvērumā arī norādīts, ka priekšlikumā vides aizsardzības prasības attiecas vienīgi uz pesticīdu lietošanas mašīnām un vides apdraudējumu, uz kuru attiecas ierosinātās jaunās būtiskās prasības direktīvas I pielikumā.

Ierosināti atbilstīgi grozījumi atsevišķos direktīvas pantos, lai tās mērķos iekļautu vides aizsardzību.

2. pantā sniegtas direktīvā izmantotu atsevišķu svarīgāko jēdzienu definīcijas. Ierosināts šajā pantā pievienot jaunu "būtisko veselības aizsardzības un drošības prasību" definīciju. Pēc vajadzības "būtisko veselības aizsardzības un drošības prasību" definīcijā iekļaujot vides aizsardzību, izvairās no nepieciešamības direktīvā grozīt daudzās atsauces uz veselības aizsardzības un drošības prasībām.

Vides aizsardzības mērķis ir minēts arī atbilstīgos 4. panta 1. punkta, 9. panta 3. punkta un 11. panta 1. punkta grozījumos.

I pielikumā noteiktas būtiskās veselības aizsardzības un drošības prasības, ko piemēro mašīnām. Groza pielikuma ievadā izklāstīto pirmo vispārējo principu, lai tajā iekļautu pienākumu pesticīdu lietošanas mašīnu ražotājiem attiecīgajā gadījumā novērtēt kaitējumu videi.

I pielikuma 2. daļā ierosināts iekļaut vides aizsardzības prasības pesticīdu lietošanas mašīnām. 2. daļā ir noteiktas būtiskās veselības aizsardzības un drošības prasības vairākām mašīnu kategorijām. Ierosināts 2. daļas pirmajā punktā, kurā definēta tās darbības joma, pievienot atsauci uz pesticīdu lietošanas mašīnām. Jaunās papildu vides aizsardzības prasības ir iekļautas jaunā 2.4. iedaļā.

Ierosinātajā I pielikuma 2.4. iedaļā noteiktās prasības attiecas uz pesticīdu lietošanas mašīnām. "Pesticīdu lietošanas mašīnas" definīcija ir dota pirmajā apakšiedaļā 2.4.1.

Definīcijā skaidri noteikts, ka prasības attiecas uz mašīnām, kas paredzētas augu aizsardzības līdzekļu[19] un biocīdo produktu kaitēkļu apkarošanai[20] lietošanai saskaņā ar tematiskās stratēģijas un pamatdirektīvas darbības jomu.

Pesticīdu lietošanas mašīnas ietver pašgājējas mašīnas, velkamas, uz transportlīdzekļa uzstādītas un pusuzkarināmās mašīnas, lidaparātā uzstādītas mašīnas, kā arī stacionāras mašīnas, kas paredzētas pesticīdu lietošanai gan profesionāli, gan privāti. Tās ietver arī mehanizētas pārnesamas un tādas rokas mašīnas un pārnesamas un rokas mašīnas ar rokas vadību pesticīdu lietošanai, kurām ir spiediena kamera. Taču 2.4. iedaļā noteiktās prasības neattiecas uz pārnesamām un rokas mašīnām ar rokas vadību pesticīdu lietošanai, kurām nav spiediena kameras, vai uz vienkāršām pesticīdu lietošanas iekārtām bez kustīgajām daļām, jo šādas iekārtas neietilpst direktīvas par mašīnām darbības jomā.

Apakšiedaļās 2.4.2. līdz 2.4.8. noteiktas būtiskās prasības, kuru mērķis ir nodrošināt, ka pesticīdu lietošanas mašīnas ir projektētas un konstruētas, lai maksimāli samazinātu kaitējumu videi, un ka tām pievienotas vajadzīgās instrukcijas par to pareizu lietošanu, apkopi un inspekciju.

Jāatzīmē, ka ierosinātās jaunās būtiskās prasības pesticīdu lietošanas iekārtām piemēro papildus citām attiecīgajām I pielikuma prasībām, ieskaitot 3.5.3. iedaļā noteiktajām prasībām par mašīnu operatoru aizsardzību pret risku būt pakļautam bīstamu noplūžu ietekmei saskaņā ar 4. vispārējo principu, kas noteikts I pielikuma ievadā.

Ierosinātās jaunās prasības paredzēts atbalstīt ar saskaņoto standartu tehniskajām specifikācijām dažādu kategoriju pesticīdu lietošanas mašīnām. Šajā nolūkā Komisija attiecīgi pilnvaros Eiropas Standartizācijas organizācijas.

---

19 Skatīt grozīto priekšlikumu Eiropas Parlamenta un Padomes regulai par augu aizsardzības līdzekļu laišanu tirgū, 2008. gada 11. marts, COM(2008) 93, galīgā redakcija.

20 Skatīt 14. līdz 19. produktu veidu, kas noteikti V pielikumā Eiropas Parlamenta un Padomes 1998. gada 16. februāra Direktīvai 98/8/EK par biocīdo produktu laišanu tirgū, OV L 123, 24.4.1998., 1. lpp (jaunākie grozījumi izdarīti ar Direktīvu 2007/47/EK (OV L 247, 21.9.2007., 21. lpp.)).

2008/0172 (COD)

Priekšlikums

EIROPAS PARLAMENTA UN PADOMES DIREKTĪVA

par pesticīdu lietošanas mašīnām, un ar ko groza 2006. gada 17. maija Direktīvu 2006/42/EK par mašīnām

(Dokuments attiecas uz EEZ)

EIROPAS PARLAMENTS UN EIROPAS SAVIENĪBAS PADOME,

ņemot vērā Eiropas Kopienas dibināšanas līgumu, un jo īpaši tā 95. pantu,

ņemot vērā Komisijas priekšlikumu[21],

ņemot vērā Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejas atzinumu[22],

saskaņā ar Līguma 251. pantā noteikto procedūru[23],

tā kā:

(1) Ir atzīts, ka pesticīdu lietošana apdraud gan cilvēku veselību, gan vidi. Paziņojumā "Tematiska stratēģija par pesticīdu ilgtspējīgu lietošanu"[24] Komisija pieņēma stratēģiju, kuras mērķis ir samazināt pesticīdu lietošanas radīto risku cilvēku veselībai un videi. Turklāt Komisija iesniedza priekšlikumu Eiropas Parlamenta un Padomes direktīvai, ar kuru nosaka Kopienas pamatprincipus pesticīdu ilgtspējīgas lietošanas nodrošināšanai[25] (turpmāk "pamatdirektīva").

(2) Ja uzstāda mērķi samazināt pesticīdu negatīvo ietekmi uz cilvēku veselību un vidi, pesticīdu lietošanas mašīnu projektēšanai, konstrukcijai un apkopei ir liela nozīme. Attiecībā uz pesticīdu lietošanas iekārtām, kuras jau izmanto profesionāliem nolūkiem, direktīva ievieš šo iekārtu inspekcijas un apkopes prasības.

(3) Prasības par cilvēku un, attiecīgos gadījumos, mājdzīvnieku veselības aizsardzību un drošību, kā arī īpašuma drošību ir jau noteiktas Eiropas Parlamenta un Padomes

---

21 OV C […], […], […]. lpp.
22 OV C […], […], […]. lpp.
23 OV C […], […], […]. lpp.
24 COM(2006) 372, galīgā redakcija.
25 COM(2006) 373, galīgā redakcija.

2006. gada 17. maija Direktīvā 2006/42/EK par mašīnām[26]. Lai nodrošinātu minētās direktīvas konsekvenci ar pamatdirektīvu ir lietderīgi, ka galvenās vides aizsardzības prasības attiecībā uz jaunu pesticīdu lietošanas mašīnu projektēšanu un konstrukciju tiek iekļautas Direktīvā 2006/42/EK.

(4) Šīm mērķim Direktīvā 2006/42/EK ir jāiekļauj arī atsauce uz vides aizsardzību, šo mērķi attiecinot uz mašīnu kategoriju un riskiem, uz ko attiecas īpašās vides aizsardzības prasības.

(5) Tādēļ attiecīgi jāgroza Direktīva 2006/42/EK,

IR PIEŅĒMUŠI ŠO DIREKTĪVU.

1. pants

Direktīvas 2006/42/EK grozījumi

Direktīvu 2006/42/EK groza šādi.

1. Direktīvas 2. pantu papildina ar šādu m) punktu:

“m) “būtiskās veselības aizsardzības un drošības prasības” ir obligāti noteikumi, lai nodrošinātu, ka ražojumi neapdraud personu un, attiecīgos gadījumos, mājdzīvnieku veselību vai drošību, kā arī īpašuma vai vides drošību.”

2. Direktīvas 4. panta 1. punktu aizstāj ar šādu:

“1. Dalībvalstis veic visus atbilstīgos pasākumus, lai nodrošinātu to, ka mašīnu var laist tirgū un/vai nodot ekspluatācijā tikai tad, ja tā atbilst attiecīgajiem šīs direktīvas noteikumiem un neapdraud cilvēku **vai,** attiecīgos gadījumos, mājdzīvnieku veselību un drošību, kā arī īpašuma **vai vides** drošību, būdama pareizi uzstādīta, uzturēta un lietota tai paredzētajā nolūkā vai apstākļos, ko var pamatoti paredzēt.”

3. Direktīvas 9. panta 3. punkta pirmo daļu aizstāj ar šādu:

“Šā panta 1. punktā minētajos gadījumos Komisija apspriežas ar dalībvalstīm un citām ieinteresētajām personām, norādot pasākumus, kādus tā paredz veikt, lai Kopienas līmenī nodrošinātu cilvēku **vai, attiecīgos gadījumos, mājdzīvnieku veselības un drošības, īpašuma vai vides** drošības augstu aizsardzības līmeni.”

4. Direktīvas 11. panta 1. punktu aizstāj ar šādu:

“1. “Ja dalībvalsts konstatē, ka mašīnas, uz ko attiecas šī direktīva, kam piestiprināts CE marķējums un pievienota EK atbilstības deklarācija, un ko lieto saskaņā ar tām

[26] OV L 157, 9.6.2006., 24. lpp.

paredzēto nolūku vai apstākļos, kurus var pamatoti paredzēt, var **apdraudēt** cilvēku **vai,** attiecīgos gadījumos, mājdzīvnieku veselību un drošību, īpašuma **vai vides** drošību, tā veic visus attiecīgos pasākumus, lai izņemtu šādas mašīnas no tirgus, aizliegtu šādu mašīnu laišanu tirgū un/vai nodošanu ekspluatācijā vai ierobežotu to brīvu apriti."

5. I pielikumu groza šādi.

a) Vispārējos principos 1. punktu aizstāj ar šādu:

"1. Mašīnu ražotājam vai viņa pilnvarotajam pārstāvim jānodrošina, ka tiek veikts riska novērtējums, lai noteiktu mašīnai piemērojamās prasības attiecībā uz veselības aizsardzību un drošību; pēc tam mašīnas projektē un konstruē, ņemot vērā riska novērtējuma rezultātus.

Iepriekš minētajā riska novērtēšanas un riska samazināšanas atkārtojamā procesā ražotājs vai viņa pilnvarotais pārstāvis:

– nosaka mašīnas ierobežojumus, kas ietver paredzēto lietojumu un jebkuru pamatoti paredzamu nepareizu tās lietojumu,

– nosaka apdraudējumus, ko mašīna var radīt, un ar to saistītās bīstamās situācijas,

– novērtē riskus, ņemot vērā iespējamās traumas vai veselības kaitējuma **un, attiecīgā gadījumā, kaitējuma videi** smaguma pakāpi un tā radīšanas iespējamību,

– novērtē riskus ar mērķi noteikt, vai ir nepieciešams riska samazinājums saskaņā ar šīs direktīvas mērķi,

– novērš apdraudējumus vai samazina riskus, kas saistīti ar šiem apdraudējumiem, piemērojot aizsardzības pasākumus tādā prioritāšu kārtībā, kāda noteikta 1.1.2. iedaļas b) punktā."

b) 2. daļu groza šādi:

i) pirmās daļas tekstu aizstāj ar šādu:

"Mašīnām, kas paredzētas darbībām ar pārtikas, kosmētikas vai farmaceitiskajiem produktiem, rokās turamajām un/vai ar roku darbināmām mašīnām, pārnēsājamām stiprināšanas un citām triecienspēka mašīnām, mašīnām koka un tāda materiāla, kura raksturlielumi līdzvērtīgi koka raksturlielumiem, apstrādei, **un pesticīdu lietošanas mašīnām** jāatbilst visām būtiskajām prasībām attiecībā uz veselības aizsardzību un drošību, kādas aprakstītas šajā nodaļā (skatīt Vispārējie principi, 4. punkts)."

ii) Pievieno šādu 2.4. iedaļu:

"2.4. PESTICĪDU LIETOŠANAS MAŠĪNAS

2.4.1. *Definīcija*

"Pesticīdu lietošanas mašīna" ir mašīna, kas īpaši paredzēta, lai lietotu augu aizsardzības līdzekļus, kā definēts Regulā (EK) Nr. [..][27], vai biocīdos produktus kaitēkļu apkarošanai, kas pieder pie 14. līdz 19. produktu veida, kas definēti Direktīvas 98/8/EK V pielikumā[28].

2.4.2. *Vispārīgi noteikumi*

Pesticīdu lietošanas mašīnas jāprojektē un jākonstruē tā, lai tās varētu darbināt, regulēt un apkopt, neradot nevajadzīgu kaitējumu videi.

2.4.3. *Kontrole un uzraudzība*

No operatora darba vietas jābūt iespējai kontrolēt un uzraudzīt mašīnas darbību.

2.4.4. *Uzpildīšana un iztukšošana*

Mašīna jāprojektē un jākonstruē, lai atvieglotu precīzu uzpildīšanu un pilnīgu iztukšošanu un lai novērstu pesticīdu nejaušu noplūdi šo darbību laikā.

2.4.5. *Lietošana*

2.4.5.1. Deva

Mašīnai jābūt aprīkotai ar līdzekļiem devas vieglai, precīzai un ticamai regulēšanai.

2.4.5.2. Izkliedēšana un nogulsnēšanās

Mašīnas projektē un konstruē, lai nodrošinātu pesticīdu vienmērīgu izkliedēšanu un viendabīgu nogulsnēšanos mērķa teritorijās un lai samazinātu zaudējumus blakusteritorijās.

Jānovērš zaudējumi, kad pesticīdu lietošanas funkcija ir izslēgta.

2.4.6. *Apkope*

2.4.6.1. Tīrīšana

Mašīnu projektē un konstruē, lai atvieglotu tīrīšanu un jo īpaši tvertnes tīrīšanu.

2.4.6.2. Tehniskā apkope

---

27 Regula (EK) Nr.[..] par augu aizsardzības līdzekļiem, OV L [..], [..], [..] lpp.

28 Eiropas Parlamenta un Padomes 1998. gada 16. februāra Direktīva 98/8/EK par biocīdo produktu laišanu tirgū, OV L 123, 24.4.1998., 1. lpp (jaunākie grozījumi izdarīti ar Direktīvu 2007/47/EK), OV L 247, 21.9.2007., 21. lpp.

Mašīnu projektē un konstruē, lai atvieglotu nolietoto daļu nomaiņu. Jābūt iespējai mašīnai pievienot nepieciešamos mērinstrumentus, lai pārbaudītu tās pareizu darbību.

2.4.7.*Marķējums*

2.4.7.1. Sprauslas

Sprauslas marķē, lai to veids un izmērs būtu norādīts tieši vai arī instrukcijā sniegtajā informācijā.

2.4.7.2. Filtri

Filtrus un sietus marķē, lai to veids un tīkla acs izmērs būtu norādīts tieši vai arī instrukcijā sniegtajā informācijā.

2.4.8.*Instrukcijas*

Instrukcijās jāsniedz šāda informācija:

a) piesardzības pasākumi, kas veicami, uzpildot, iztukšojot un tīrot mašīnu, lai novērstu vides piesārņošanu;

b) lietošanas nosacījumi un attiecīgā sagatavošana un regulēšana, lai nodrošinātu pesticīdu vienmērīgu izkliedēšanu un viendabīgu nogulsnēšanos, izvairoties no zudumiem;

c) sprauslu veids un izmērs;

d) sietu un filtru veids un tīkla acs izmērs;

e) pārbaudes biežums un sprauslu, sietu un filtru nomaiņas kritēriji;

f) atsevišķu pesticīdu lietošanas ierobežojumi;

g) visu īpašo iekārtu vai piederumu savienojums un izmantošana;

h) mašīnām veicamās pārbaudes saskaņā ar Direktīvas [..][29] attiecīgajiem noteikumiem."

2. pants

Transponēšana

1. Dalībvalstis pieņem un publicē noteikumus, kas vajadzīgi, lai vēlākais līdz [DATUMS…] izpildītu šīs direktīvas prasības. Dalībvalstis par to tūlīt informē Komisiju.

---

[29] Eiropas Parlamenta un Padomes [..] Direktīva [..], ar kuru nosaka Kopienas pamatprincipus pesticīdu ilgtspējīgas lietošanas nodrošināšanai, OV L [..], [..], [..]. lpp.

Šos noteikumus dalībvalstis piemēro no [DATUMS…].

Kad dalībvalstis pieņem minētos noteikumus, tajos ietver atsauci uz šo direktīvu vai šādu atsauci pievieno to oficiālajai publikācijai. Dalībvalstis nosaka to, kā izdarāma šāda atsauce.

2 Dalībvalstis dara Komisijai zināmus valsts tiesību aktu noteikumus, ko tās pieņem jomā, uz kuru attiecas šī direktīva, pievienojot tabulu, kurā norādīts, kā šīs direktīvas noteikumi atbilst valstu pieņemtajiem noteikumiem.

3. pants

Stāšanās spēkā

Šī direktīva stājas spēkā 20 dienā pēc tās publicēšanas *Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī*.

4. pants

Adresāti

Šī direktīva ir adresēta dalībvalstīm.

Briselē, [..]

Eiropas Parlamenta vārdā —	*Padomes vārdā —*
[..] [..]	
priekšsēdētājs	*priekšsēdētājs*